

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Bank Ċentrali Ewropew, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali, lill-Kumitat tar-Regjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investment L-Istrategija Annwali għat-Tkabbir Sostenibbli 2021”

(COM(2020) 575 final)

(opinjoni addizzjonali)

(2022/C 105/27)

Relatur: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Deċiżjoni tal-Bureau tal-Kumitat	26.4.2021
Bażi legali	Artikolu 32(1) tar-Regoli ta' Proċedura u Artikolu 29(a) tad-Dispożizzjonijiet ta' Implimentazzjoni tar-Regoli ta' Proċedura
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni għall-Unjoni Ekonomika u Monetarja u l-Koeżjoni Ekonomika u Soċjali
Adottata fis-sezzjoni	5.10.2021
Adottata fil-plenarja	20.10.2021
Sessjoni plenarja Nru	564
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	168/0/1

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1 Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE) għadu mħasseb dwar il-fatt li fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri m'hemmx biżżejjed ċarezza dwar is-sistemi ta' governanza tal-pjani nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza (NRRPs) u t-tqassim tar-responsabbiltajiet għall-implimentazzjoni tagħhom bejn il-livelli centrali, reġjonali u lokali. Lanqas ma hemm ċarezza biżżejjed dwar il-mekkanizmi adatti għall-involvement tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u l-imsieħba soċjali fil-fażijiet tal-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-aġġustament tal-NRRPs. Dan issemma fir-Riżoluzzjoni tal-KESE ta' Frar⁽¹⁾ u s-sitwazzjoni baqgħet l-istess minkejja l-isforzi tal-Kummissjoni. Il-KESE jappella bil-qawwa għal aktar skrutinju dwar dawn l-aspetti kruċjali għall-irkupru tal-Unjoni.

1.2 Il-KESE jiġbed l-attenzjoni għall-htieġa li jitkejjel il-progress tal-implimentazzjoni tal-pjani għall-irkupru u r-reżiljenza. Huma meħtieġa indikaturi ta' monitoraġġ tajbin, peress li dawn se jkun l-boxxla għad-direzzjoni li fiha nistgħu nkomplu niżviluppaw u nirkupraw. Jeħtieġ li l-Istati Membri jirreaġixxu b'mod xieraq għal din l-isfida u hemm bżonn ta' kuraġġ biex ngħarrfu liċ-ċittadini dwar id-diffikultajiet enormi li jinsabu quddiemhom.

1.3 Il-KESE jemmen bis-siġħ fl-importanza taċ-ċiklu tas-Semestru li jmiss għall-Unjoni bhala strument ewlieni għall-implimentazzjoni tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza. Hemm żewġ tipi ta' għodod fil-Pjani Nazzjonali: l-Istati Membri jistgħu implimentaw u jagħmlu tibdil strutturali radikali minn naħa waħda bi tranżizzjoni doppja u, min-naħa l-oħra, b'investiment u riformi għaċ-ċittadini (familja, haddiema, intraprendituri, eċċ.) li qed isofru b'mod aktar dirett mill-kriżi. Fil-fehma tal-KESE, dawn iż-żewġ għażliet għandhom jiġu kkunsidrati. Dawn jeħtieġu għodod differenti u xi kultant dawn ma jistgħux jikkoincidu. L-irkupru huwa meħtieġ biex is-sistema ekonomika ssir reżiljenti.

1.4 Il-kriżi tal-COVID-19 enfasizzat uħud mill-aktar dgħufijiet perikolużi tal-Ewropa: in-nuqqas ta' koordinazzjoni tal-politika għall-industrija, u d-dipendenza minn oqsma ekonomiċi oħra għal bosta prodotti u servizzi. Il-KESE jifhem li huwa diffiċli li jinbidlu d-drawwiet u l-politiki, kif ukoll li hemm bżonn ta' għadd ta' snin biex jinhassu l-effetti reali ta' politiki godda. Madankollu, iż-żmien huwa prezzjuż jekk l-Unjoni trid tinbidel u tirkupra. Iż-żieda fil-prezzijiet tal-materja prima (u d-diffikultajiet fid-distribuzzjoni tagħha), in-nuqqas ta' semikondutturi u l-prezzijiet għoljin tal-enerġija juru wkoll id-dipendenza tal-Unjoni fuq assi kritiċi. Il-KESE jixtieq jara azzjoni reali mill-Istati Membri kollha dwar l-investiment fl-edukazzjoni, l-infrastruttura u l-politika industrijali li tista' żżid l-impjiegi u thegġeg liċ-ċittadini biex jagħtu spinta lill-industrija Ewropea.

(¹) L-involvement tas-soċjetà ċivili organizzata fil-Pjani Nazzjonali għall-irkupru u r-Reżiljenza – X'jahdem u x'ma jahdimx? (ĠU C 155, 30.4.2021, p. 1).

1.5 Il-KESE jappoġġja l-investimenti fl-edukazzjoni ta' kwalità għolja, it-tagħlim tul il-hajja u r-riċerka u l-iżvilupp, li huma essenzjali biex jixprunaw u jikkomplementaw il-bidliet ekonomiċi u soċjali li in-NextGenerationEU jippromovi. M'hemmx dubju li huwa meħtieġ investiment li jsahħaħ is-sistemi tas-saħħa u l-politiki tas-saħħa pubblika tas-soċjetajiet milquta hażin mill-pandemija tal-COVID-19. L-investiment irid ikun ikkombinat ma' politika industrijali tasew b'saħħhitha li tista' tippromovi l-produzzjoni u l-iżvilupp ta' prodotti u servizzi fl-Ewropa sabiex tiġi evitata dipendenza shiħa minn oqsma ekonomiċi oħra.

1.6 Il-KESE jemmen li issa huwa ż-żmien għal riforma rigoruża u profonda tal-patt. Huma meħtieġa rakkomandazzjoni b'saħħhitha f'dan is-Semestru rivedut ġdid, u patt ġdid li jinkludi għadd ta' proċedimenti u regoli vinkolanti għall-konsultazzjonijiet mal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u mal-awtoritajiet lokali. Dan jirrikjedi azzjoni. Wasal iż-żmien li jiġu fformulati regoli vinkolanti għall-involviment fl-istadji kollha mit-thejija sal-implimentazzjoni biex jiġu evitati problemi strutturali fil-futur.

1.7 Fil-fehma tal-KESE, analiżi qasira tal-prijoritajiet ewlenin tal-pjani għall-irkupru u r-reżiljenza turi enfasi ċara fuq l-ghanijiet tal-Patt Ekoloġiku. Il-KESE jemmen li dan huwa bla dubju importanti, iżda hemm tħassib dwar l-implimentazzjoni u l-impatt ta' xi miżuri li jidhru li m'għandhomx bażi soda. Iċ-ċittadini, il-haddiema u l-kumpaniji jeħtiġilhom jiġu appoġġjati biex jagħmlu din it-tranzizzjoni, u l-miri għandhom jiġu definiti b'mod ċar u raġonevoli biex tiġi evitata sitwazzjoni fejn ikollna retorika politika impressjonanti iżda implimentazzjoni Prattika hażina, b'effetti sekondarji enormi mhux fid-dieher.

1.8 Il-KESE jiġbed l-attenzjoni għall-fatt li wiehed mill-aktar riżultati siewja tal-proċess tas-Semestru ġie injorat matul is-snin. Fil-fatt, ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiżi huma opportunità għal titjib, u huma bbażati fuq data konsistenti. L-Istati Membri għandhom jivalutaw mill-ġdid l-attitudni tagħhom fir-rigward ta' din l-ghodda, b'mod partikolari wara l-kriżi tal-COVID-19 u fid-dawl tal-opportunità li l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza toffri biex jiġu implimentati riformi strutturali (fl-oqsma tal-edukazzjoni, il-politiki fiskali, is-suq tax-xogħol, il-protezzjoni soċjali fl-ambitu tal-Pilastru Soċjali u r-rakkomandazzjonijiet tas-Summit ta' Porto) li huma essenzjali għall-biċċa l-kbira tal-Istati Membri. Il-KESE jirrakkomanda bil-qawwa bidla ta' attitudni mill-perspettiva tal-Istati Membri, u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili għandhom ikunu attivi ferm u jaġixxu bhala superviżuri fil-proċess.

1.9 Il-KESE jiġbed l-attenzjoni wkoll għall-kapaċità ta' assorbiment tal-fondi ta' ċerti Stati Membri, fid-dawl tat-"track record" tagħhom. Nofs il-fondi strutturali tal-qafas finanzjarju pluriennali (QFP) 2014-2020 ma ntuzawx sa tmien l-2020, u għandhom jintefqu fis-snin li ġejjin. L-esperjenza u d-data tal-Kummissjoni għandhom jipprovdu twissijiet lill-Istati Membri u jgħinu uhm jirriallokaw aħjar il-fondi f'termini ta' distribuzzjoni u skeda ta' żmien. Huwa importanti hafna li l-Istati Membri jiġu mwissija li l-ghazliet politiċi tagħhom m'għandhomx idghajfu l-proċess ta' rkupru u li jeħtieġ li jittieħdu xi miżuri biex jiġu evitati problemi fis-sistema. Dan jinkludi mhux biss il-htieġa li tiġi evitata l-burokrazija, iżda wkoll il-htieġa li jiġi pprovdut l-appoġġ politiku adegwat għall-effiċjenza.

1.10 Il-KESE jemmen li l-proċess inevitabbi tad-digitalizzazzjoni, speċjalment b'rabta mas-servizzi pubbliċi fis-sistemi tas-saħħa jew soċjali, se jelimina għadd ta' impjegji. Din id-digitalizzazzjoni tista' toħloq ukoll problemi għaċ-ċittadini akbar fl-età li huma inqas kapaċi jadattaw għall-proċess ta' digitalizzazzjoni. Il-KESE jiġbed l-attenzjoni għall-htieġa li jittfasslu programmi li jistgħu verament jappoġġjaw liċ-ċittadini u jiffaċilitaw it-tranzizzjoni. L-Istati Membri jeħtiġilhom jallokaw fondi ta' investiment biex jagħtu taħriġ mill-ġdid ta' hiliet lill-persuni affettwati minn din il-bidla, u hemm bżonn ta' kuraġġ politiku biex tiġi affaċċjata l-isfida, kif ukoll komunikazzjoni tajba maċ-ċittadini biex jingħataw kjarifiki għall-politiki u l-ghanijiet.

1.11 Il-KESE jilqa' l-inizjattiva ta' "Tabella ta' Valutazzjoni tal-Irkupru u r-Reżiljenza". Il-KESE jemmen li din se tkun għodda importanti hafna li tista' tagħti spinta lill-proċess ta' investiment u twassal għal mekkaniżmi li jistgħu jkunu ta' importanza kruċjali għall-Unjoni. Il-KESE jappoġġja wkoll l-iskeda ta' żmien proposta, b'adozzjoni mistennija mill-Kummissjoni sal-aħhar ta' Settembru (?). Madankollu, il-KESE jinsisti fuq il-partecipazzjoni tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili wkoll f'dan il-proċess. Din mhijiex kwistjoni ta' vizibbiltà. Din hija kwistjoni ta' viġilanza, u l-KESE jiġbed l-attenzjoni wkoll għall-htieġa li l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jiġu awtonomizzati u jithejjew għal din l-isfida. Huwa inutli li tintalab azzjoni mill-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jekk ma jkunux imhejjija jew jekk ma jkollhomx ir-riżorsi biex ikunu attivi. Dan jirrappreżenta responsabbiltà u opportunità enormi għall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili.

(?) Tabella ta' Valutazzjoni tal-Irkupru u r-Reżiljenza u indikatorji komuni, abbozz ta' att delegat: Tabella ta' valutazzjoni tal-irkupru u r-reżiljenza – indikatorji komuni u elementi dettaljati.

2. Kummenti ġenerali

2.1 Il-KESE jilqa' t-tnedija tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-koordinazzjoni tal-politika ekonomika fl-2021: biex tingheleb il-COVID-19, ikun appoġġat l-irkupru u tkun modernizzata l-ekonomija tagħna⁽³⁾. Id-dinja qed tiffaccja kriżi kbira li tidher li qed iddghajef il-pjani u l-istrateġiji kollha ta' rkupru. Ir-reżiljenza u s-saħħa tal-Ewropa jridu, madankollu, jipprevalu jekk irridu nsostnu l-Unjoni tagħna.

2.2 Huwa fatt li l-Unjoni Ewropea ħadet azzjonijiet bla precedent biex tiġġieled il-pandemija tal-COVID-19, ittaffi l-impatt tal-kriżi, u tqiegħed l-ekonomija tagħna fi triq ta' tkabbir robust, sostenibbli u inkluziv. Madankollu, għad hemm ħafna incertezza dwar l-effettività tal-politiki tas-saħħa, peress li l-kriżi kellha impatt enormi fuq il-fiduċja taċ-ċittadini, li hija essenzjali għall-irkupru ekonomiku u soċjali. L-għan li titlaqqam aktar minn 70 % tal-popolazzjoni Ewropea se jkollu impatt enormi fuq il-fiduċja tan-nies, u l-KESE jfaħħar il-koordinazzjoni li saret bejn l-Istati Membri biex jintlaħaq dan l-għan. Il-KESE jiġbed l-attenzjoni wkoll għall-htieġa li jiġi cċarat liċ-ċittadini l-fatt li dawn il-kisbiet huma importanti iżda għad hemm bżonn ta' kawtela minhabba li dawn il-miżuri jistgħu ma jkunux biżżejjed biex iwaqqfu kompletament il-kriżi tas-saħħa.

2.3 L-opportunità li nghatat lill-Istati Membri biex jipprezentaw il-pjani nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza hija fattur enormi li għandha tkun ta' prijorità. Il-KESE jemmen bis-shih li l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jistgħu jaqdu rwol kritiku fl-implimentazzjoni u l-monitoraġġ ta' dawn il-pjani. Dan għandu jkun ċar għall-Istati Membri kollha. Riżoluzzjoni tal-KESE ssostni li: "Il-KESE jqis li r-riformi kollha fil-proċess ta' ristrutturar għandhom ikunu bbażati fuq il-prinċipji li fuqhom hija msejsa l-UE: il-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u dawk soċjali, il-valuri demokratiċi u l-istat tad-dritt. L-investimenti skont il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza għandhom jimmiraw li jlliberaw il-potenzjal shih tas-suq uniku, isahhu r-reżiljenza ekonomika tal-UE, jilhq u l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti (SDGs), johlqu ekonomija ċirkolari, jilhq u newtralità klimatika fl-UE sa mhux aktar tard mill-2050, iheggu l-innovazzjoni u l-modernizzazzjoni relatati mad-digitalizzazzjoni tal-ekonomija u s-soċjetà, u jassiguraw implimentazzjoni effettiva tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali biex tiġi żgurata koeżjoni soċjali, jinqered il-faqar u jitnaqqsu l-inugwaljanzi"⁽⁴⁾.

2.4 In-Next Generation EU, b'valur ta' EUR 750 biljun (EUR 500 biljun minnhom diġà ġew allokati), huwa għodda ewlenija għall-UE biex trawwem l-investiment u l-irkupru sabiex l-UE toħroġ aktar b'saħħitha u aktar reżiljenti mill-kriżi attwali.

2.5 Il-KESE jemmen li l-Pjan ta' Azzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali jistabbilixxi azzjonijiet konkreti biex tissaħħa id-dimensjoni soċjali fil-politiki kollha tal-Unjoni u se jgħin biex jiġi żgurat irkupru inkluziv.

2.6 Il-KESE jafferma wkoll il-pożizzjoni tiegħu li s-sostenibbiltà ambjentali, il-produttività, id-distribuzzjoni ekwa u ġusta, u l-istabbiltà makroekonomika jibqgħu l-prinċipji gwida tal-aġenda ekonomika tal-UE. Minkejja l-isfidi kollha, il-Patt Ekoloġiku jibqa' prijorità fit-tul u l-Ewropa jehtigilha tiegħu l-opportunità biex tmexxi din il-kwistjoni.

2.7 Il-KESE jemmen bis-shih li l-iżgurar ta' koordinazzjoni effettiva tal-politika fl-ambitu tas-Semestru Ewropew jibqa' kruċjali biex l-ekonomija tal-UE tibda tikber b'mod qawwi, sostenibbli u inkluziv wara l-pandemija. Dan ġie ddikjarat mill-KESE f'dawn l-aħħar xhur u jibqa' ta' prijorità.

2.8 Il-KESE huwa tal-fehma li b'mod ġenerali, il-partecipazzjoni tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili għadha baxxa fl-Istati Membri. L-organizzazzjonijiet ġew informati u f'ħafna każijiet instemgħu; madankollu, dan ġab biss ftit riżultati tanġibbli. Fil-maġġoranza tal-Istati Membri, ma kien hemm l-ebda konsultazzjoni effettiva li wasslet għal modifiki sinifikanti għall-proposti inizjali tal-gvern, hlief għal ftit eċċezzjonijiet biss.

3. Kummenti speċifiċi

3.1 Bis-saħħa tal-miżuri li ttiehdu fil-livell tal-UE u dak nazzjonali, l-impatt tal-pandemija fuq is-swieq tax-xogħol Ewropej trażżan. Madankollu, għad hemm fehmiet u sitwazzjonijiet differenti fi hdan l-Unjoni. Il-KESE jemmen li jridu jittiehdu approċċi divrenzjati sabiex jiġi żgurat l-irkupru tal-Istati Membri li qed ibatu mill-kriżi aktar minn Stati Membri oħra.

(3) COM(2021) 500 final, 2.6.2021, Il-koordinazzjoni tal-politika ekonomika fl-2021: biex tingheleb il-COVID-19, ikun appoġġat l-irkupru u tkun modernizzata l-ekonomija tagħna.

(4) L-involvement tas-soċjetà ċivili organizzata fil-Pjani Nazzjonali għall-Irkupru u r-Reżiljenza – X'jahdem u x'ma jahdimx? (ĠU C 155, 30.4.2021, p. 1).

3.2 Il-KESE jaqbel mal-fehma li l-politika ekonomika għandha tibqa' ta' appoġġ matul l-2021 u l-2022. L-Istati Membri qed jiffaċċjaw battalja enormi li għad baqagħlha hafna biex tintemm. L-Unjoni jehtigħilha tipprevali u tirrealizza li l-pjani ta' rkupru se jiehdu ż-żmien biex ikollhom effett u li r-reziljenza hija mehtieġa sabiex jinkisbu r-riżultati. Il-KESE jappella bis-saħħa għal strateġiji fuq perjodu qasir u medju biex jiġu indirizzati b'mod adegwat l-effetti negattivi tal-kriżi u biex kun hemm tkabbir b'saħħtu u sostenibbli matul is-snin.

3.3 Hemm xejra interessanti għaċ-ċittadini Ewropej biex ifaddlu aktar. Din ix-xejra għandha tkun ukoll opportunità pożittiva biex tinghata spinta lit-taħlita ta' investment privat u pubbliku li jista' jagħmel differenza għall-irkupru tal-ekonomija u l-kundizzjonijiet soċjali. Il-KESE jappella għal azzjoni speċifika f'dan ir-rigward u jemmen li l-Kummissjoni għandha thegħġegħ lill-Istati Membri kollha jadottaw politika fiskali b'saħħitha. Il-kreattività hija mehtieġa biex jiġu adottati strateġiji biex dan it-tfaddil jinbidel f'investment intelligenti u r-responsabbiltà ta' dan trid tinqasam mal-gvernijiet, il-partijiet ikkonċernati u l-istituzzjonijiet finanzjarji.

3.4 Il-KESE, permezz tal-appoġġ attiv u l-hidma tal-Grupp ad hoc dwar is-Semestru Ewropew, behsiebu jaħdem fuq ir-riżoluzzjoni li jmiss tiegħu matul ix-xhur li ġejjin, b'kontributi mis-27 delegazzjoni ta' 3 membri tal-Grupp ad hoc dwar is-Semestru Ewropew stabbiliti għal dan il-ghan, u jsegwi l-partecipazzjoni tas-soċjetà ċivili fil-proċess ta' implimentazzjoni, filwaqt li janalizza l-kontenut ta' politika minn perspettiva tas-soċjetà ċivili. Għalissa, gie rreġistrat biss titjib żgħir, prinċipalment fir-rigward ta' laqgħat ta' informazzjoni formali, b'possibbiltajiet limitati hafna biex jiġu influwenzati l-pjani.

3.5 L-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili huma aktar pożittivi dwar l-aspettattivi tal-gvernijiet li jużaw il-fondi biex jixprunaw l-investment milli biex jagħtu spinta lir-riformi li jsaħħu t-tkabbir, b'hafna membri jhossu li l-pjani nazzjonali għall-irkupru u r-reziljenza ta' pajjiżhom huma nieqsa mill-ambizzjoni jew l-impenn fir-rigward tar-riformi, filwaqt li oħrajn jikkritikaw in-nuqqas ta' investment addizzjonali li diġà ma kienx previst qabel il-kriżi tal-COVID-19.

3.6 L-Ewropa ffaċċjat diffikultà kbira bil-kriżi tal-COVID-19 u din uriet dgħufija perikoluża tal-Unjoni: in-nuqqas ta' koordinazzjoni tal-politika għall-industrija u d-dipendenza minn żoni ekonomiċi oħra għal bosta prodotti u servizzi. Dan il-fatt jehtieġ li jiġi indirizzat b'mod koordinat biex jiġi ffaċilitat l-irkupru. Politika industrijali adegwata hija mehtieġa aktar minn qatt qabel u issa huwa ż-żmien biex tittiehed azzjoni. Iż-żieda fil-prezzijiet tal-materja prima turi wkoll id-dipendenza tal-Unjoni minn assi kritiċi. Il-KESE jixtieq jara azzjoni reali mill-Istati Membri kollha dwar l-investment fl-edukazzjoni, l-infrastruttura u l-politika industrijali li tista' żżid l-impjeggi u thegħġegħ liċ-ċittadini biex jagħtu spinta lill-industrija Ewropea.

3.7 Maġġoranza kbira tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili (71 %) iqisu li l-involvement tagħhom fit-tfassil tal-pjani nazzjonali għall-irkupru u r-reziljenza ta' pajjiżhom varja minn kemxejn insuffiċjenti għal estremament limitat.

3.8 Il-KESE jemmen li l-proċess ta' diġitalizzazzjoni huwa fundamentali biex tinghata spinta lill-ekonomija u lis-soċjetà iżda hemm hteġa reali li l-Istati Membri jfasslu programmi u jallokaw riżorsi biex jeliminaw l-ostakli għal dan il-proċess, speċjalment għal xi partijiet tal-popolazzjoni – l-anzjani u l-persuni b'inqas hiliet. Il-hteġa li jiġu żviluppati programmi tal-IT b'impatt allinjat mas-software li jista' jkun ta' benefiċċju għaċ-ċittadini kollha hija għalhekk prijorità. Iva għad-diġitalizzazzjoni. Iżda mhux akkost ta' kollox.

3.9 Il-KESE huwa sodisfatt hafna bl-inizjattiva tal-Kummissjoni għal "Tabella ta' Valutazzjoni għall-Irkupru u r-Reziljenza". Din hija pass importanti għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-pjani għall-irkupru u r-reziljenza, u l-KESE jemmen li din se tkun opportunità li tagħti spinta lill-proċess ta' investment u twassal għal mekkanizmi li jistgħu jkunu ta' importanza kruċjali għall-Unjoni. Għal darb' oħra, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jista' jkollhom rwol kritiku f'dan il-proċess u huma lesti li jikkooperaw.

4. Il-pjani ta' rkupru u l-approċċi differenti

4.1 Il-KESE jemmen li, fir-rigward tal-qafas eżistenti, il-politika dwar it-tkabbir sostenibbli u inkluziv u l-bilanċi fiskali tal-Istati Membri jridu jkunu ta' prijorità. Il-hteġa għal adattament għal fażi ġdida – galadarba jingheleb il-periklu għas-saħħa kkawżat mill-pandemija tal-COVID-19 – hija ċara. Għandu jkun hemm alternattiva għall-iżbilanċ eċċessiv bhala l-uniku prospett wara ż-żieda enormi fid-dejn u d-defiċit tal-Istati Membri. Il-KESE jemmen li dan huwa ż-żmien għal riforma radikali u profonda tal-qafas tal-governanza fiskali u jwissi bil-qawwa kontra t-triq lura għar-regoli fiskali l-"qodma". Nehtieġu rakkomandazzjoni b'saħħitha għal dan is-Semestru rivedut ġdid, u patt ġdid li jinkludi għadd ta' proċeduri u regoli vinkolanti għall-konsultazzjoni mal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u mal-awtoritajiet lokali, u dan jirrikjedi azzjoni. Wasal iż-żmien li jiġu fformulati regoli vinkolanti għall-involvement fl-istadji kollha, mit-thejjija sal-implimentazzjoni, u l-Istati Membri jehtieġ li jharsu lejn miri godda għat-tnaqqis tad-defiċit b'enfasi fuq it-tkabbir kif ukoll fuq il-governanza.

4.2 Hemm hteġa urġenti li jiġi mmodernizzat il-qafas fiskali u ekonomiku, li tiġi implimentata pożizzjoni ffukata fuq il-prosperità u li tiġi implimentata regola tad-deheb. Il-Kummissjoni issa qed tħares ukoll lejn l-aspett tal-infiq iżda wkoll – bir-raġun – lejn in-naħa tad-dhul. Il-KESE jirrakkomanda li t-tassazzjoni fuq ix-xogħol tiġi trasferita lejn taxxi ambjentali, filwaqt li jitqies ukoll li ma jittehdix approċċ rigressiv u li ma jintefax piż fuq unitajiet domestiċi bi dhul baxx. Il-KESE jitlob ukoll li jkun hemm glieda kontra l-ippjanar aggressiv tat-taxxa u l-frodi, minhabba li dan jista' jdghajjef l-irkupru ekonomiku u fiskali tal-Istati Membri u tal-UE. F'dan ir-rigward hemm bżonn ta' approċċ intelligenti kif ukoll konverġenza akbar fl-Unjoni biex nimxu 'l quddiem. Il-politika monetarja u fiskali, forsi b'taxxi ambjentali progressivi, bi tnaqqis gradwali fit-taxxa trid tkun ukoll għażla. Huwa ċar li l-kompetizzjoni fil-qasam tat-taxxa ma' pajjiżi terzi minflok fi hdan l-UE tista' tagħmel differenza.

4.3 Il-KESE jenfasizza l-fatt li, minbarra l-pandemija, hemm pressjoni fuq il-prezz tal-materja prima. Hija meħtieġa attenzjoni kbira biex din tiġi indirizzata. Il-KESE jemmen f'kompetizzjoni ġusta u jappoġġja l-hteġa għal kundizzjonijiet ekwi, iżda jirrimarka li s-sitwazzjoni qed issir serja, u hemm riskju ta' hsara kbira fl-Unjoni kollha. Il-prezzijiet tal-materja prima żdiedu b'madwar 30 % u 120 % f'dawn l-aħħar xhur u l-pressjoni qed tkompli tiżdied.

4.4 L-NRRPs juru fehmiet differenti tal-Istati Membri rigward l-irkupru ta' kull ekonomija u kull sitwazzjoni soċjali. Dan juri wkoll l-inugwaljanzi fl-Istati Membri. Il-KESE jitlob li jkun hemm politiki aktar koordinati li jkunu kapaċi jsaħħu l-Unjoni. Il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri hija meħtieġa u l-“prattiki tajba” jistgħu jiġu kondiviżi sabiex jiġu evitati passi żbaljati. Setturi bħat-turiżmu u l-industrija tal-manifattura, fost oħrajn, huma l-aħħar li ntaqtu, u għandha tkun prijorità li dawn is-setturi jingiebu f'livell iehor. Dan se jkun importanti hafna fil-holqien tal-impjiegi u fl-adattament tal-forza tax-xogħol għall-htigijiet reali tal-ekonomija, u biex l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jkunu involuti fil-proċess ta' implimentazzjoni.

4.5 Il-KESE jinsab mħasseb dwar il-fatt li r-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tal-Kummissjoni kienu fil-biċċa l-kbira inyorati minn ċerti Stati Membri s'issa, u dan wassal għal xetticiżmu dwar bidla possibbli fl-attitudni fil-futur. Barra minn hekk, il-kapaċità ta' assorbiment ta' ċerti Stati Membri u l-effetti trasformattivi tal-investimenti tal-Facilità għall-irkupru u r-Reżiljenza hija xi haġa li tqajjem mistoqsijiet, u għalhekk hemm dubji dwar l-effiċjenza u l-effettività potenzjali tagħhom. Il-KESE jinsisti li għalhekk huwa meħtieġ monitoraġġ mill-qrib.

4.6 Il-KESE jqis li l-implimentazzjoni tal-NRRPs m'għandhiex tkun biss eżerċizzju purament formali, iżda għandha ssir fl-ispirtu reali ta' dan l-istrument: ir-rwol tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili għandu jiġi rikonoxxut u l-konsultazzjonijiet għandhom isiru fil-forums pubbliċi u mhux bil-biben magħluqin.

4.7 Il-kriżi tal-COVID-19 enfasizzat u aggravat il-lakuni li ilhom jeżistu fis-soċjetajiet tagħna, u dawk l-aktar vulnerabbli spiss huma l-aħħar li ntaqtu. L-incidenza tal-infezzjonijiet tal-COVID-19 kienet l-oghla għall-persuni l-aktar fil-bżonn, u bosta partijiet tas-soċjetà spiss iġorru l-piż tal-impatt tal-miżuri biex tiġi miġġielda l-kriżi. Bħala konsegwenza tal-kriżi, il-persuni b'hiliet baxxi u/jew iż-żgħażaġh ġarrbu, b'mod sproporzjonat, l-akbar tnaqqis fl-impjiegi. Barra minn hekk, l-edukazzjoni ġiet imfixkla serjament għal hafna studenti. Hemm riskji aggravanti ta' inugwaljanzi fir-rigward tal-gruppi ta' ċittadini b'inqas hiliet.

5. Is-suq uniku bħala element b'saħħtu tal-Istil ta' Hajja Ewropew

5.1 Il-kriżi tal-COVID-19 inħasset fl-Istati Membri kollha iżda l-impatt kien differenti. Approċċ koordinat dwar it-tilqim ippermetta lill-Unjoni tikseb riżultati tajbin hafna. L-għan li titlaqqam 70 % tal-popolazzjoni tal-Unjoni fisser komputu enormi u r-rispons tal-UE kien pożittiv hafna. Minkejja xi problemi (mistennija f'każ ta' proġett bħal dan), dan kien suċċess u eżempju tajjeb tal-“proġett ta' paċi” li l-Unjoni rrapprezentat sa mill-bidu tagħha.

5.2 Aktar minn qatt qabel, is-suq uniku u l-integrazzjoni tiegħu jridu jkunu ta' prijorità u t-tilwim politiku għandu jiġi evitat. Il-politika retorika li ddghajjef is-suq uniku u li tinsab f'xi Stati Membri, ġiet kontradetta mill-fatti: huwa biss permezz ta' Unjoni b'saħħitha u approċċ koordinat li kien possibbli li jiġu nnegożjati u abbozzati l-pjani għall-irkupru u r-reżiljenza fi żmien daqshekk qasir. Il-komunikazzjoni hija essenzjali għall-promozzjoni tal-valuri Ewropej, u s-suq uniku huwa parti mill-proċess. Iċ-ċittadini kollha tal-Ewropa għandhom jibbenefikaw mis-suq intern, sabiex ikunu kburin bil-kapaċità tal-Ewropa li tirrispondi għall-kriżi, minkejja l-ostakli kollha maħluqa mill-isfida ta' rispons koordinat għall-kriżi.

5.3 Il-KESE jifhem li l-Istati Membri ħadu approċċi differenti fir-rigward tas-sitwazzjoni tas-saħħa, iżda jenfasizza wkoll il-fatt li l-koordinazzjoni u l-prattiki tajba għandhom jiġu promossi aktar wara l-proċess tat-tilqim. L-Unjoni jehtigilha tiehu vantaġġ mill-assi tagħha – speċifikament il-moviment liberu taċ-ċittadini, il-prodotti u l-moviment tal-kapital. Il-KESE jixtieq jappoġġja din il-libertà mingħajr ma jiddghajfu s-sistemi tas-saħħa tal-Istati Membri, u dan huwa possibbli biss permezz tal-koordinazzjoni tas-suq uniku. L-Istati Membri wrew diversi drabi fl-istorja li dan huwa possibbli. Issa wasal iż-żmien għal rispons tajjeb.

5.4 Il-KESE jappoġġja suq uniku u l-opportunitajiet tiegħu flimkien ma' suq soċjali b'saħħtu li huwa essenzjali u "marka" tal-Unjoni. Din hija kisba li trid tiġi protetta.

6. Il-fehma tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili dwar il-pjani ta' rkupru

6.1 Il-KESE jinsisti li l-involviment tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili huwa kruċjali għall-irkupru speċjalment peress li għandna nammettu li l-miżuri ta' rkupru ta' emerġenza, kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll fil-livell tal-UE, jistgħu jsiru permanenti.

6.2 L-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jappoġġjaw l-investimenti fl-edukazzjoni, it-tagħlim tul il-hajja u r-riċerka u l-iżvilupp li huma essenzjali biex jiġu xprunati u kkomplementati l-bidliet ekonomiċi u soċjali promossi min-Next Generation EU, kif ukoll investimenti li jsaħħu s-sistemi tas-saħħa u l-politiki tas-saħħa pubblika tas-soċjetajiet li ntlaqtu hażin mill-pandemija tal-COVID-19. Aktar minn qatt qabel, l-organizzazzjonijiet "fuq il-post" għandhom il-kapaċità u r-responsabbiltà li jindikaw u jipproponu modi kif jiffaċċjaw l-isfidi reali u l-Istati Membri jehtieġ ikollhom il-kuraġġ li jinvolvuhom fil-process tat-teħid tad-deċiżjonijiet. Il-KESE jitlob dan it-tip ta' approċċ prinċipalment minhabba l-esperjenza u l-għarfien miġbura minn deċennji ta' servizz għal kawżi differenti b'riżultati tajbin hafna.

6.3 Fi zminijiet ta' krizi l-vuċi tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili hija importanti aktar minn qatt qabel, mhux biss minhabba l-esperjenza ta' dawn l-organizzazzjonijiet, iżda prinċipalment minhabba li huma jgawdu kuntatt dirett mar-realtà li huwa essenzjali għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni ta' politiki li għandhom impatt reali.

Brussell, l-20 ta' Ottubru 2021.

Christa SCHWENG
Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew